

KĘDZIERZAWY (43) *ai*

kę- (36), ke- (3), ką- (2), kęn- (1), cąn- (1).

-e- (16) *OpecŻywLisL Mącz* (15) -é- (1) *Oczko*; a *jasne*.

sg *m N* kędzierzawy (11). ◊ *G* Kędzierzaw(e)go (2). ◊ *D* kędzierzaw(e)mu (1). ◊ *G a. A* Kędzierzaw(e)go (1). ◊ *I* kędzierzawym (1). ◊ *fN* kędzierzawą (5), kędzierzaw(a) (2). ◊ *A* kędzierzawą (1) [zapis: -a]. ◊ *n N* kędzierzaw(e) (2). ◊ *pl N subst* kędzierzaw(e) (9). ◊ *G* kędzierzawych (3). ◊ *A subst* kędzierzawé (5); -é (1), -(e) (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

Przymiotnik od „kędzierz”:

1. *Zwinięty w loki, kręcący się (o włosach i sierści); mający kędzierzawe włosy lub sierść; crispus Murm, Mącz, Cn; cincinnatus Mącz, Calep, Cn; calamistratus, vibratus Mącz, Cn; cirratus Calep, Cn; comatulus BartBydg; flexus, intortus, tortus Mącz; bene capillatus, cirriger, crispatus, crispulus, homo calamistrata coma a. crinibus in nodum tortis, intohsus, subcrispus Cn* (27) : *BierEz* B4v; włosy mają barwy orzecha laskowego dojrzałego⁸⁰ gładkie niemal aż do włsu/ a od włsu nadol promienie kędzierzawé/ niétzo żółtífle a iafnieyífle *OpecŻywList C; PatKaz III* 119; *Murm* 50; *BartBydg* 31; *Vibratum, Kędzierzáwy/ zwiły/ zwikłány Mącz* 493a, 30d, 53d, 69a, 459d; *Baranowi go rownam ją kędzierzawemu. Który pięknemu stadu wodzem jest owczemu. KochMon* 26; *Cirratus – Splecziony, kędzierzawi. Calep* 201a, 194b.

Wyrażenia: »głowa kędzierzawa« (1): *Byalokurowathi ma głową kędzierzawa LibMal* 1544/81.

»włosy kędzierzawe« = *capilli crispi a. intorti, cincinnus, coma flexa, comae tortae, crines calamistrati Mącz* [szyk 7 : 61] (13): *Włofi barzo kędzierzawe á wftoczzone iako wełna barankowa, znamio: człowika tęgogo rozumu GlabGad* M7v, A8v [2 r.], N5; *BOleflaw Krifpus/ rzeczony od włos kędzierzawych po wygnaniu brátá fwego Władziłáwá z żoną y z fyny: wybran na Monárchią Polfką BielKron* 355, 72v; *Mącz* 30d, 53d, 69a, 129d, 459b, d; *Oczko* 34. [Cf 3.].

2. *Pofalowany, pokarbowany, pomarszczony, postrzępiony, mający nierówną powierzchnię; crispus Mącz, Cn; pinnatus Mącz* (11) : *Pinnata folia. Kędzierzáwe liście yákoby wykołowáne ná brzegách. Mącz* 300c, 354d; *Druga widzę ná głowie ma świetną koronę/ Bieretek z pierzem/ przy niey foremą załlonę Swoiey głowie zdziałáá/ mułczká kędzierzáwa Wyfoko ná łbie ftoi/ cudzoziemká práwa ZbylPrzyg* A2.

Zestawienia w funkcji nazw botanicznych: »kędzierzawa jedlina« = Abies alba Mill. (Rost: jedlina) (1): *Crispa abies, Kędzierzáwa yedlina. Mącz* 69a.

»kędzierzawa kapusta« = *apia, apiacos, brassica crispa, sabellica, selinas, selinois Cn* (1): *Aby fie iey mnożyła na to lato/ zielona trawa/ żółta marchew/ Kędzierzawa kapušta. LudWieś* A3v.

»miętka kędzierzawa« = *Mentha silvestris var. crispata Schrad. (Rost)* (2): *Miętká ogrodna/ álbo kędzierzáwa/ Mentha crispa SienLek* 205v, 111v.

»sałata kędzierzawa« = *Lactuca sativa var. crispa L. (Rost: lactuca)* (1): *Sálatá kędzierzáwa/ Lactuca fefsilis, fiue crispa SienLek* 230v.

[»szczyrbak kędzierzawy« = *Cichorium Intybus* L. (Rost: podróżnik); cykoria podróżnik lub *Cichorium Endivia* L. (Rost: podróżnik ogrodny), cykoria endywia, roślina z rodziny złożonych (*Compositae*): Szczyrbak kędzierzawy/ Intubus criłpa. Kraulz Endiwien. *SienHerb* L4 #, E3#.]

»ślaz kędzierzawy« = *Malva crispa* L. (Rost: kędzierzawiec) (1): Kto łye ślajem kędzierzawym pomáże/ pńczołyfye go niechfycą *SienLek* 154.

a. *Mający deseń falisty* (2) : Poszczel kędzierzawa złota wzoledki *WyprKr* 105; Molluscum, Drzewo fładrowi podobne/ to yeft ták kędzierzáwe yáko flader. *Mącz* 230a.

3. *Zestawienie w funkcji n-pers*: »Bolesław Kędzierzawy« [szyk 3 : 2] (5) : *StryjKron* 225; Kázimierz Wtory Sprawiedliwy rzeczony/ fyn Kędzierzáwe⁸⁰ Bołęfláwá *KlonKr* A3v marg, A3 [2 r], A3v marg.

Synonimy: 1. *zwyły*; 2. *zest.*: »ślaz kędzierzawy«: *kędzierzawica*, *kędzierzawiec*.

Cf KĘDZIERZASTY, KĘDZIERZEWATY, PRZYKĘDZIERZAWSZYM

ZZa